

สภาพและปัญหาของกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์วิชาการ เขต

สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายสมบูรณ์ ฉ่ำทวีชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974 - 631 - 201 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 16591458

STATE AND PROBLEMS OF THE PLANNING PROCESS
OF THE ANNUAL OPERATION PLAN OF DISTRICT ACADEMIC CENTERS
UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr. Somboon Chumsub

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
1995
ISBN 974 - 631 - 201 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาวะและปัญหาของกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
ของศูนย์วิชาการเขต สังกัดกรุงเทพมหานคร
โดย นายสมบูรณ์ จำทรัพย์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกนชทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

----- คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

----- ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันฐนิภา คุปรัตน์)

----- อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกนชทรัพย์)

----- กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ)

สมบูรณ์ จักรพันธ์ : สภาพและปัญหาของกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของ
ศูนย์วิชาการเขต สังกัดกรุงเทพมหานคร (STATE AND PROBLEMS OF THE
PLANNING PROCESS OF THE ANNUAL OPERATION PLAN OF DISTRICT
ACADEMIC CENTERS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.सनานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์, 137 หน้า.
ISBN 974-631-201-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการวางแผนปฏิบัติการ
ประจำปีของศูนย์วิชาการเขต สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า

1. ขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายให้ประธานฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบในการวางแผน มีการให้ความรู้ก่อนการวางแผน มีการจัดระบบสารสนเทศ มีการใช้ข้อมูลจากการประเมินผล และมีการกำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
2. ขั้นตอนการวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ในการวางแผน กำหนดตามสภาพและปัญหาของศูนย์วิชาการเขต แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร นโยบายของกรุงเทพมหานคร และจุดเน้นของสำนักงานการศึกษา มีการจัดทำแผนระยะ 5 ปี ไม่มีแผนงานและโครงการที่ต่างจากนโยบายของกรุงเทพมหานคร
3. ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานไปตามบทบาทและหน้าที่ที่กำหนดและปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการอย่างครบถ้วน
4. ขั้นตอนการประเมินผล มีการติดตามผลการปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการ มีการตรวจเยี่ยมและการประเมินผลด้วยตนเอง มีการสรุปผลและรายงานไปยังสำนักงานเขตและสำนักงานการศึกษา และนำข้อมูลไปใช้วางแผนครั้งต่อไป

ปัญหาที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละขั้นตอนจากการสัมภาษณ์ พบว่า 1) บุคลากรที่มีทักษะในการวางแผนไม่เพียงพอ 2) บุคลากรส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน 3) งบประมาณไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการ และ 4) การติดตามประเมินผลไม่มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C 342298 MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: STATE AND PROBLEMS/ PLANNING PROCESS/ ANNUAL OPERATION PLAN/
DISTRICT ACADEMIC CENTERS

SOMBOON CHUMSUB : STATE AND PROBLEMS OF THE PLANNING PROCESS OF
THE ANNUAL OPERATION PLAN OF DISTRICT ACADEMIC CENTERS UNDER THE
JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR :
ASST.PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D., 137 pp. ISBN 974-631-201-4

The purpose of this research was to study the state and problems of
the planning process of the annual operation plan of District Academic
Centers under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration (BMA).

Research Findings: The state and problems of annual operation
planning process based on the interview with highest frequencies were as
follows :

1. Pre - planning stage : Chairpersons of all sections were assigned
to be responsible for planning. There was personnel preparation. Data and
information for planning were collected from the existing management
information system as well as from project evaluation results. Planning
schedule for data collection was specified.

2. Planning stage : The objectives of the plan were developed
according to the state and problems of District Academic Centers, BMA
development plan and policies as well as priorities set by BMA Department
of Education. Five-year plan was developed and programs and projects under
District Academic Centers were consistent with BMA policies.

3. Implementation stage : The personnel involved performed the roles
assigned. All the programs and projects were implemented by most of the
centers.

4. Evaluation stage : Follow - ups were performed by committees.
There were inspection and self - evaluation. The results were summarized
and reported to District Office and Department of Education.

The problems responded by the interviewees with highest frequencies
were : 1) inadequate personnel with planning skills; 2) no participation
in planning from the majority of personnel; 3) inadequate budget for
implementation; and 4) no specific schedule for follow - ups and evaluation.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2537.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุกนศทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยอย่างละเอียดทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ คุญไพรัช อรรถกามาพันธ์ และคุณอำนาจ ช่างเรียน ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณ คุณสมชาย และคุณกาญจนา โพธิวิชยานนท์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้ที่มีส่วนสำคัญอีกหลายท่าน ได้แก่ ประธานศูนย์วิชาการเขต รองประธานศูนย์วิชาการเขต เลขาธิการศูนย์วิชาการเขต ประธานฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน ประธานฝ่ายกิจกรรม ประธานฝ่ายวิจัยและประเมินผล ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และสืบค้นเอกสารตลอดจนถึงภรรยาและบุตรที่คอยให้กำลังใจ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีส่วนดี หรือมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานพัฒนาศูนย์วิชาการเขต หรือการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอมอบเป็นกุศลแก่บิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สมบูรณ์ ฉ่ำทรัพย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ของการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน	8
ศูนย์วิชาการเขตของกรุงเทพมหานคร	26
การวางแผนของศูนย์วิชาการเขต	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร	93
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	99
วิธีดำเนินการวิจัย	99
สรุปผลการวิจัย	100
การอภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	106
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	107
รายการอ้างอิง	108
ภาคผนวก	113
ประวัติผู้เขียน	137

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ . . .	62
2	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการวางแผน	63
3	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพในชั้นการวางแผน	67
4	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพในชั้นการนำแผนไปปฏิบัติ	75
5	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพในชั้นการประเมินผล	78
6	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในชั้นก่อนการวางแผน	82
7	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในชั้นการวางแผน	83
8	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในชั้นการนำแผนไปปฏิบัติ	84
9	ความถี่และร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในชั้นการประเมินผล	85
10	ปัญหาการวางแผน สาเหตุ การแก้ไขและข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา	86
11	จำนวนศูนย์วิชาการเขตกำหนดตามลักษณะปัญหาและประเภทของเอกสาร	96

สารบัญแนผนุมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	โครงสร้างศูนย์วิชาการ	29
2	การทำงานของศูนย์วิชาการระดับเขต	39
3	ระบบการดำเนินงานของศูนย์วิชาการเขต	41